

Tester ny teknologi i Sarpsborg

Prosjektet eSenior prøver ut nye hjelpemidler for hjemmeboende eldre og andre med omsorgsbehov i Sarpsborg kommune. Målet er å undersøke om hjelpemidlene kan brukes som et supplement til andre omsorgstjenester.

Sarpsborg kommune tar i bruk ny teknologi for å gi eldre en enklere og tryggere hverdag. Prosjektet eSenior prøver ut teknologi for hjemmeboende eldre og andre med omsorgsbehov. 25 testpersoner har siden i fjor høst bidratt til å samle kunnskap og erfaring om bruk av teknologi som et supplement til andre omsorgstjenester.

Marie Dahl leder prosjektet eSenior. Hun er sykepleier med lang fartstid fra hjemmesykepleie.

– Det å hjelpe folk til selvstendige liv og utsette en omsorgskarriere ble et viktig mål i prosjektet. Og her er pårørende og frivillige viktige, sier Marie Dahl.

Blant testpersonene var det både tjenestemottakere og folk som klarer seg uten noen form for hjelp i dag. Omsorgsstatistikk tydeliggjorde områder hvor det ble brukt mye tjenestetid, og det ble stilt spørsmål om oppgavene kunne løses enklere med en form for teknologi. Brukermedvirkning er grunnpilaren i prosjektet både gjennom kartleggingen i forkant og gjennom tilbakemeldinger fra testpersonene.

Trygghetsalarm med GPS

Den mobile trygghetsalarman Wuzzi, som er utviklet av det nederlandske selskapet Qvita, blir testet ut i prosjektet i Sarpsborg kommune. Og det var et klart ønske fra de eldre at trygghets-alarman også kunne fungere utendørs. Apparatet er en forenklet mobiltelefon med GPS-sporing. Pårørende kan ofte være engstelige for sine gamle og kjenne på behovet for en trygghet mer enn den gamle selv, og i prosjektet ble spørsmålet stilt om pårørende kan håndtere dette selv og være trygge nok med det. Og noen opplever faktisk at de med trygghetsalarman kan håndtere denne utryggheten på egen hånd uten å involvere kommunen. GPS-sporingen gjør det enkelt å finne den som trenger hjelp uten å sette i gang en leteaksjon. Og den gir brukeren frihet og mulighet til å opprettholde aktivitet.

– KOLS-syke kan føle seg i god form og vil ut og gå en tur, og så kommer de halvveis i turen eller de har gått lenger enn de egentlig trodde og så sitter de der, og da kan de enkelt få tak i noen ved hjelp av alarman. Andre ønsker kanskje å gå til butikken, men tør ikke fordi de er dårlig til beins og trygghets-alarman virker bare innendørs, forteller Marie Dahl.

PROSJEKTLEDER: Marie Dahl leder prosjektet eSenior. Hun er sykepleier med lang fartstid.

Trygghetsalarman er utviklet som et hjelpemiddel for personer med demens, og leverandøren har gjennomført utprøving med gode erfaringer. I Sarpsborg kommune er imidlertid kognitiv svikt holdt utenom prosjektet fordi de ønsket å få gode tilbakemeldinger fra testpersonene. Og erfaringene i Sarpsborg viser at GPS-sporing er et velegnet hjelpemiddel også for kognitivt friske.

Helsesjekk på nettbrett

I prosjektet tester de daglig helsesjekk for KOLS-syke. Ofte debutterer KOLS-pasienten i relativt ung alder med sykdommen, og dette er en gruppe mennesker som ønsker å være selvstendige. Den daglige helsesjekken innebærer at brukeren kan

NETTBRETT: KOLS-syke Mona Nilsen noterer vekt, oksygenmetning og spirometri på et nettbrett hver dag. Opplysningene er nyttige både for henne selv og helsepersonell.

gjøre sine målinger og følge med på sykdommen fra dag til dag. Vekt, oksygenmetning og spirometri blir notert ned på et nettbrett. Sykdomsutviklingen blir visualisert med grafer på nettbrettet. I tillegg til å gi brukeren trygghet og opplevelse av å ha kontroll, er dette et godt hjelpemiddel for fastlege eller lege som tar imot på legevakt eller sykehus. Og selv om mange testbrukere ikke tidligere har brukt nettbrett, så mestrer de dette nå.

Medisindispenser som varslere

Administrering av medikamenter er en tjeneste som hjemmesykepleien tradisjonelt bruker mye tid på. Medisindispenseren Pilly, som er utviklet av Dignio, blir testet ut i prosjektet. Dispenseren som testes nå, minner brukeren om å ta medisinen og kan varsle hjemmesykepleieren dersom brukeren ikke tar medisinen til rett tid. Her har sykepleierne i hjemmetjenesten vært i god dialog med Dignio og bidratt i utviklingen av teknologien.

I prosjektet blir det også testet ut elektronisk overføring til journal av medisinske målinger hjemme hos bruker som blodtrykk og blodsukker. Og på Valaskjold omsorgssenter blir det prøvd ut nye fallsensorer basert på ultralydteknologi.

Helsegevinst og større frihet

Vi spør hva Marie Dahl tenker om det kommunen sparer. Vil det bli skatteleppe for innbyggerne eller får sykepleierne mulighet til å gi mer og bedre omsorg?

– I prosjektet er det ikke noe fokus på tid eller kroner i den forstand. Og svaret ligger kanskje mer på et politisk eller administrativt nivå. Sykepleierne gir tilbakemelding om at brukerne får en helsegevinst og opplever større frihet. Det ligger

tenker at vi vet hva som er best for pasienten. Vi sier vi har fokus på brukeren, men vi må snu det til brukerens fokus. Og da tror jeg ikke det blir de store tunge tjenestene, men en enklere måte å tilfredsstille behov på, sier Marie Dahl.

– Utfordringen framover ligger i tjenesteinnovasjon. Der må vi satse videre på bakgrunn av erfaringer vi gjør i prosjektet. Arbeidet vi gjør er 90 % organisasjonsendring og 10 % ny teknologi, avslutter Marie Dahl.

«Utfordringen framover ligger i tjenesteinnovasjon.»

kost-/ nytteanalyser til grunn for prosjektet, men det handler mer om å omfordele ressursene for å kunne ta seg mer av dem som har et stort pleiebehov enn dem som bruker mye av vår tjenestetid til veldig lite. De som tidligere fikk sykehjemsplass, kan få bo hjemme lenger. Institusjon er ikke løsningen på alt. Vi kan ikke bygge oss ut av fremtiden, understreker Marie Dahl.

Vi spør også om vi kunne oppnå det samme gjennom nok folk og kompetanseheving, men Marie Dahl er ikke enig i det.

– Jeg er opptatt av at vi sykepleiere ofte

Tekst **Håkon Johansen**, leder NSF Faggruppe geriatri og demens Østfold